
De rechtbank geeft aan dat eiser bij een beoordeling van het beroep slechts voldoende belang heeft indien dit tot een gunstiger resultaat kan leiden. Vervolgens oordeelt de rechtbank dat daar geen sprake van is. In de visie van de rechtbank kan het beroep niet tot een gunstiger resultaat leiden en heeft eiser daarom geen (voldoende) belang bij de beoordeling van het beroep.

In het beroepsschrift heeft eiser aangegeven dat hij maatregelen heeft genomen om de schade te beperken. Dat deze maatregelen de schade hebben beperkt, staat vast, maar dat neemt niet weg die maatregelen de schade niet volledig ongedaan hebben gemaakt. Daarbij zijn met name genoemd het feit dat eiser zich bij de geschillencommissie heeft moeten laten uitschrijven en dat de noodzaak daartoe tot nu toe niet is weggenomen en het feit dat eiser kosten heeft moeten maken voor de heraudit. Hier zou nog aan kunnen worden toegevoegd de imagoschade die eiser lijdt doordat, kort nadat hij op o.a. het briefpapier en de website had vermeld dat hij was ingeschreven bij de geschillencommissie, dit alles weer weer af moest en, belangrijker, doordat hij zich niet opnieuw kan laten inschrijven bij de geschillencommissie.

Blijkens het verweerschrift, zie punt 23, is verweerder van mening dat eiser zich vrijwillig bij de geschillencommissie zou hebben laten uitschrijven en dat eiser drie van de vier verbeterpunten positief zou hebben opgeplakt. Verweerder is derhalve van mening dat eiser het verbeterpunt betreffende de mededeling omtrent de inschrijving bij de geschillencommissie niet positief zou hebben opgepakt.

Allereerst miskent verweerder hierbij dat eiser zich pas bij de geschillencommissie heeft laten uitschrijven nadat pogingen om de wijze waarop de inschrijving kenbaar werd gemaakt naar genoegen van van Etten aan te passen waren mislukt.

Verweerder miskent dat eiser aanvankelijk alles gedaan heeft om ook op dit punt aan de wensen verweerder tegemoet te komen en dat eiser ook tegenover verweerder verplicht was tot het nemen van alle maatregelen die noodzakelijk waren om de schade te beperken, waaronder in dit geval de heraudit en de uitschrijving bij de geschillencommissie, nadat bleek dat alles wat eiser eerder gedaan had, nog steeds niet genoeg was.

In het verweerschrift onder punt 29 stelt verweerder: *“Echter àls een kantoor is aangesloten bij bedoelde Commissie dient daaraan*

ingevolge artikel 1.1 Kwaliteitsstandaard 2007 melding te worden gemaakt in de opdrachtbevestiging. Dat nu heeft eiser gelet op het auditrapport nagelaten.”

Betekent dit dat verweerder het eerder ingenomen standpunt dat vermelding op het briefpapier, het model voor de opdrachtbevestigingen en de website niet voldoende is terug neemt? Waarom zegt verweerder dat dan niet gewoon en laat verweerder dit in het vage? Gaat het er misschien om dat van Etten koste wat het kost gesteund moet worden?

In het artikel staat overigens niet meer dat, wanneer het kantoor deelneemt aan de klachten- en geschillenregeling, dit aan de cliënt wordt medegedeeld. Uit het artikel blijkt niets over vormvereisten die aan een dergelijke mededeling zijn verbonden. Waarom mededeling op het briefpapier, de website en het model voor de opdrachtbevestiging niet voldoende zou zijn, valt derhalve niet in te zien, ook niet als de lezing van verweerder uit het verweerschrift wordt gevolgd. Verweerder heeft op dit punt op geen enkele wijze blijk van gegeven afstand te nemen van de opstelling van van Etten. Uit het artikel blijkt overigens even min of deelname aan de klachten- en geschillenregeling hetzelfde is als ingeschreven zijn bij de geschillencommissie. Ook dit is nog steeds niet duidelijk, waarschijnlijk ook niet voor verweerder zelf.

Voorts miskent verweerder hierbij dat eiser toen hij de mededeling over de inschrijving op de website, het briefpapier en de opdrachtbevestigingen op nam, nog van plan was gewoon een heraudit door van Etten te laten uitvoeren. Pas nadat bleek dat dat kennelijk niet genoeg was en verweerder – middels van Etten - eiser volledig in het vage liet wat daarboven dan nog meer vereist was, heeft eiser zich bij de geschillencommissie laten uitschrijven. Omdat de afloop van de auditverklaring voor 6 maanden steeds dichterbij kwam, kon eiser dit niet langer uitstellen. Verweerder heeft van Etten hierin tot nu toe onvoorwaardelijk gesteund. Uiteraard bracht dat met zich mee dat alle mededelingen over de inschrijving bij de geschillencommissie op het briefpapier, de website en het model voor de opdrachtbevestiging er weer af moesten. Ook moest de interne klachtenregeling worden aangepast. Om de gevolgen van de uitschrijving bij de geschillencommissie zo veel mogelijk te beperken is in de interne klachtenregeling opgenomen dat, indien een klacht niet tot tevredenheid wordt afgehandeld, eiser er aan zal meewerken dat deze wordt voorgelegd aan de geschillencommissie indien de cliënt dat wenst. Ook dit behoort tot de maatregelen die zijn genomen om de schade te beperken.

Hoe dan ook, een mogelijke nalatigheid m.b.t. de kenbaarheid van de inschrijving bij de geschillencommissie kan geen reden zijn geweest voor een heraudit, omdat eiser ten tijde van de hoorzitting van de commissie inmiddels bij de geschillencommissie was uitgeschreven, zodat er op dit punt in het kader van de heraudit niets meer te controleren viel. Overigens moet hierbij wel in het oog worden gehouden dat de uitschrijving niet zou hebben plaatsgevonden als verweerder zich wat minder onredelijk en krampachtig had opgesteld, al moet achteraf worden vastgesteld dat eiser in dat geval bij de heraudit misschien een extra risico had gelopen. Uitschrijving bij de geschillencommissie was de enige manier om dit risico volledig uit te sluiten. Dit is de consequentie van de opstelling van verweerder.

Zoals gezegd was de uitschrijving bij de geschillencommissie bedoeld als tijdelijke noodmaatregel. De bedoeling was dat eiser zich weer bij de geschillencommissie zou inschrijven zodra de problemen die eiser hebben gedwongen zich te laten uitschrijven, zouden zijn opgelost, wat helaas, als uitvloeisel van de houding van verweerder en het verloop van deze procedure tot nu toe, nog niet het geval is.

Indien het beroep bijvoorbeeld leidt tot een uitspraak waaruit duidelijk en ondubbelzinnig blijkt dat eiser aan de eis om de inschrijving kenbaar te maken, voldaan heeft door een vermelding daarvan op het briefpapier en/of op de website, kan eiser zich weer laten inschrijven en dit opnieuw op het briefpapier en de website vermelden. In dat geval heeft het beroep geleid tot een voor eiser gunstiger resultaat. Reeds hierom kan eiser het oordeel van de rechtbank dat er geen sprake van zou zijn dat het beroep tot een gunstiger resultaat zou **kunnen** leiden, niet onderschrijven. Het is jammer dat de bezwaarcommissie van verweerder de kans om hierin te voorzien heeft laten liggen.

Toevoegingsaudit afgeschaft

Aan het feit dat de toevoegingsaudit formeel is afgeschaft en de auditverklaring geen deel meer uitmaakt van de inschrijvingsvoorwaarden van de raad voor rechtsbijstand, kan niet meer dan een beperkte betekenis worden toegekend. De regelgeving van de Orde van advocaten en de Raad voor rechtsbijstand verandert in hoog tempo, waarbij vaak sprake is van "oude wijn in nieuwe zakken". Zo is de toevoegingsaudit vervangen door de verordening op de vakbekwaamheid van de Orde van advocaten en de nieuwe inschrijvingsvoorwaarden van de Raad voor rechtsbijstand, die nadien ook al weer zijn

aangepast. Enkele maanden na het effectueren van de afschaffing van de toevoegingsaudit verscheen er een rapport van Docters van Leeuwen, waarin het “beroepscertificaat”, een nieuw soort toevoegingsaudit, werd aangekondigd. Inmiddels is er ook al weer een rapport van de commissie Huydecoper, kortom, er komt geen einde aan. Het kan niet zo zijn dat iedere verandering in de regelgeving van verweerder en/of de Raad voor rechtsbijstand, het belang bij deze procedure geacht wordt te doen vervallen.

Steeds zijn de regels erg ingewikkeld, zodat makkelijk iets over het hoofd kan worden gezien. Als voorbeeld hiervan kan worden verwezen naar het verweerschrift, punt 17, waar verweerder stelt dat in de kwaliteitsstandaard op blad 5 gesteld is dat de bepalingen van de kwaliteitsstandaard geen betrekking hebben om de orderegelgeving. Al in de eerstvolgende volzin wordt echter gesteld dat bepaald wordt dat het advocatenkantoor het initiatief neemt voor een audit, dus wel degelijk regelgeving. Die audit vindt weer plaats op basis van een tussen de auditor en het advocatenkantoor te sluiten overeenkomst, maar de inhoud van die overeenkomst wordt wel dwingend aan het advocatenkantoor opgelegd, dus wij hebben hier te maken met een publiekrechtelijk opgelegde verplichting die gegoten is in de vorm van een privaatrechtelijke overeenkomst. Op het genoemde blad 5 van de kwaliteitsstandaard staat overigens dat de normen, let op het woord normen, van die kwaliteitsstandaard gelden voor alle kantoren, dus ook hier wel degelijk orderegelgeving.

De status van de kwaliteitsstandaard is altijd onduidelijk geweest. De een meent dat het een regeling is van de Orde van advocaten, de ander dat het een regeling is van de Raad voor rechtsbijstand, maar niemand weet het. Ook weet niemand of met de afschaffing van de toevoegingsaudit ook de kwaliteitsstandaard is afgeschaft.

Dat aan de formele afschaffing van de toevoegingsaudit slechts beperkte betekenis kan worden toegekend wordt ook bevestigd door het feit dat verweerder in het verweerschrift onder punt 13 stelt dat de kwaliteitsstandaard een weerslag is van geldende gedragsregels en minimumnormen. Zo lang onduidelijkheid bestaat wat die minimumnormen inhouden m.b.t. het kenbaar maken van het feit dat men inschreven is bij de geschillencommissie, is de consequentie hiervan dat het ingeschreven zijn bij de geschillencommissie een – naar de mening van eiser onnodig – extra risico met zich meebrengt wat alleen vermeden kan worden door niet bij de geschillencommissie ingeschreven te zijn.

Belangrijker dan de formele afschaffing van de toevoegingsaudit is de vraag of deze afschaffing ook met zich meebrengt dat de aanvullende eisen die gesteld worden aan een advocaat die

ingeschreven is bij de geschillencommissie daarmee ook zijn vervallen dan wel gewijzigd. Hierover zegt verweerder niets, zodat de afschaffing van de toevoegingsaudit ook niet met zich mee kan brengen dat daardoor het belang van eiser, voor zover dat betrekking heeft op de mogelijkheid om zich weer bij de geschillencommissie in te kunnen schrijven, zou zijn vervallen. Dit wordt niet anders door de omstandigheid dat ook een WOB-verzoek mogelijkwijs tot een oplossing van dit probleem zou kunnen bijdragen. Ook een WOB-verzoek kan weer tot nieuwe procedures aanleiding geven. Niet valt in te zie waaruit het belang van verweerder om hierover onduidelijkheid te laten blijven bestaan, bestaat en in het beroepsschrift is al aangegeven dat het belang van eiser om zich weer bij de geschillencommissie in te kunnen schrijven boven een dergelijk belang, voor zover daar sprake van is, behoort te prevaleren.

Het voorgaande brengt met zich mede dat ook het belang van eiser bij deze procedure op dit punt niet is vervallen door de afschaffing van de toevoegingsaudit en dat de redenen waarom eiser zich heeft moeten laten uitschrijven bij de geschillencommissie nog steeds onverminderd bestaan.

Omzeiling AWB?

Uit het verweerschrift blijkt dat verweerder volhardt in de stelling dat eiser geen recht heeft bezwaar en beroep in te stellen tegen de beschikking omdat het om een privaatrechtelijke aangelegenheid zou gaan. Verweerder meent dat het woord "bezwaarcommissie" eiser op het "bestuursrechtelijke pad" zou hebben gebracht. In het beroepsschrift in eerste aanleg is echter uitvoerig en duidelijk aangegeven waarom hier sprake is van een besluit of beschikking waarop de Algemene Wet Bestuursrecht van toepassing is. De naam "bezwaarcommissie" speelt daarbij geen enkele rol, even min als de privaatrechtelijke termen die verweerder gebruikt voor publiekrechtelijke zaken, zoals de term "bindend advies" een rol speelt.. Hooguit zou uit de naam "bezwaarcommissie" kunnen blijken dat verweerder zelf ook wel begrijpt dat wij hier te maken hebben met een commissie die publiekrechtelijke bevoegdheden uitoefent.

De Algemene Wet Bestuursrecht is geen vrijblijvend stuk, maar een wettelijke regeling waaraan alle overheidsorganen, dus ook de Orde van advocaten en de Raad voor rechtsbijstand, gebonden zijn. Geen enkel overheidsorganen kan zich hieraan onttrekken door aan publiekrechtelijke handelingen namen te geven waardoor het lijkt of sprake zou zijn van privaatrechtelijke handelingen en voor zover bekend is de Orde van advocaten het

enige bestuursorgaan dat probeert zich op deze manier aan de verplichtingen die de Algemene Wet Bestuursrecht aan de overheidsorganen oplegt, te onttrekken. Juist een overheidsinstelling die zo'n grote broek aan trekt als het gaat om kwaliteit en integriteit als de Orde van advocaten, zou zich hier verre van moeten houden.

Ook de verwijzing naar het ISO-certificaat maakt deel uit van een constructie die kennelijk ten doel heeft de bepalingen van de Algemene Wet Bestuursrecht te omzeilen, waar doorheen moet worden gekeken. Tekenend is in dit verband dat het ISO-certificaat er door verweerder uitsluitend of hoofdzakelijk bij gehaald wordt als er sprake is van procedures. Zo heeft verweerder het ISO-certificaat er ook bij gehaald toe Mr. van der Brugge een klacht had ingediend bij de mededingingsautoriteit.

Zo bevindt zich tussen de stukken een schrijven van de Raad voor Rechtsbijstand waarin ondubbelzinnig staat dat eiser zich dient te wenden tot het auditbureau van de Orde van advocaten en waarin niets gezegd wordt over een ISO-certificaat of alternatieve mogelijkheden.

Eiser heeft zich nog wel georiënteerd over de mogelijkheid om d.m.v. een ISO-certificaat het auditbureau van verweerder te vermijden. Daarbij kwam naar voren dat dit voor een eenmanskantoor kosten van ca. € 15000,- met zich meebrengt en werd de indruk bevestigd dat dit certificaat eigenlijk bestemd is voor post- en pakketbezorgingsbedrijven e.d.

De zaak zelf

Met betrekking tot waar het eigenlijk om zou moeten gaan kan nog kort worden ingegaan op een enkel punt in het verweerschrift dat nieuw licht op de zaak kan werpen:

Uit het door verweerder in het verweerschrift onder punt 34 gestelde kan worden afgeleid dat verweerder toegeeft dat er geen verbod bestaat om werkzaamheden ten behoeve van voormalige wederpartijen te verrichten. Verweerder spreekt hier uitdrukkelijk van een "door eiser vermeend verbod tot het verrichten van werkzaamheden ten behoeve van voormalige wederpartijen". Verweerder vergeet daarbij dat dat algemene verbod niet is verzonnen door eiser maar door van Etten en vervolgens overgenomen door de bezwaarcommissie.

Daarmee is ook de grond van het verbeterpunt dat betrekking heeft op de ledenadministratie komen te vervallen en ligt de beschikking op dit punt voor vernietiging gereed. In de primaire

beschikking onder 1.3 achter het hoofd “Bindend advies” stelt verweerder immers letterlijk: “*Het cliëntenregistratiesysteem dat auditee hanteerde ten tijde van de audit bood wel de mogelijkheid om cliënten en ex-clieuten (vanaf 2002) in een systeem terug te vinden, maar er was geen systeem om op eenvoudige wijze tegenpartijen op naam te zoeken*”. Dit berustte op de opvatting dat het verboden zou zijn werkzaamheden te verrichten ten behoeve van voormalige wederpartijen. Zowel van Etten als de commissie die de beschikking heeft opgesteld, hebben zich mondeling in die zin uitgelaten en de geciteerde passage geeft ook geen ruimte voor een andere uitleg. Verweerder heeft geen enkele poging gedaan om duidelijk te maken waarom eiser om wille van voorkoming van belangentegenstelling een systeem zou moeten hebben om tegenpartijen op naam te zoeken als er geen sprake zou zijn van een verbod om werkzaamheden ten behoeve van voormalige wederpartijen te verrichten.

Iets anders is dat het niet toegestaan is om ten behoeve van voormalige wederpartijen tegen cliënten of ex-clieuten op te treden (ook al is ook dat verbod niet absoluut, maar dat valt buiten deze procedure), maar dit geldt ook als ten behoeve van anderen dan voormalige wederpartijen tegen cliënte of ex-clieuten wordt opgetreden. Bij de voorkoming van belangenverstremming gaat het derhalve om de mogelijkheid cliënten en ex-clieuten op naam op te zoeken en niet om wederpartijen op naam op te zoeken. Desalniettemin stelt verweerder in het verweerschrift dat eiser dit verbeterpunt “positief heeft opgepakt” zonder erbij te vermelden dat dit verbeterpunt ten onrechte is vastgesteld.